

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kralje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—

pol leta 30—

četrt leta 15—

na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Spravnišče (spodaj, pritlikje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 90.

Kajenje vsak dan svedec, javnosti nedolgo in pravično.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in stor 1 nov visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 vln. Postano (enak prostor) 30 vln., parit in zabavle (enak prostor) 20 vlnarjev. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno čisto po nakazilu. Če ne samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor očitati. „Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 58—

pol leta 29—

četrt leta naprej K 15—

na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Dredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 94.

Opazke o razsodišču.

Jugoslovanski delegati so predložili jugoslovanski-italijanski spor Wilsonu v razsodišče. Dasi ni nikjer oficijelno rečeno, kaj jih je prisililo k temu, sta predvsem dve možnosti, ki sta bili merodajni: prvič upanje, da bo Wilson pač uvidel, da pripadajo sporni kraji nam ne samo na podlagi narodnosti, ampak tudi na podlagi zgodovine in trgovsko-politične in zemljepisne lege in drugič, ker priznava konferenca kot celota še Londonski pakt. Bila je torej zavest pravice in sile, ki jih je dovela do tega.

Zdaj nastane vprašanje, ki je za nas življenske važnosti: Ali bo hotel Wilson sprejeti razsodišče in ali mu bo konferenca dovolila, da ga sprejme? Že takoj prvo vprašanje je jako težavno. Wilson je na konferenci član, kakor so člani Clemenceau, Lloyd George, Sonnino in drugi, nima nobenih predprav in si jih tudi ne lasti. Kakor hitro pa prevzame razsodišče, se on sam nekako naredi za vrhovno in odločujočo moč. To bi še ne bilo tako hudo, kvečjemu greh zoper skromnost. Pride pa še hujše. S tem, da se apelira na Wilsona kot najvišjo instanco, se obenem sumničijo, hudo sumničijo člani — podtika se jim pristranost. Ali bo torej hotel prevzeti Wilson razsodišče?

In drugo: Ali ga bo smel prevzeti? Prva posledica bi bila abolicija Londonskega pakta. Na skrivnem si najbrže nobena velesila ne prikriva, da je čas že zdavnej prerasel to tajno pogodbo, ali v diplomatskem svetu so bili do zdaj taki pakti vsaj formalno v veljavi in če so se jim ognili, so se jim ognili na diplomatski način. Gotovo je še več zavez med velesilami, ki so v večjem ali manjšem interesu kakega kontrahenta - in ali se ne bo ta zbal, da zgube vsi pakti kolikortoliko na svoji moči? Lahko bi celo eden vstal in izjavil, da bosta podpis miru in zveza narodov tudi samo pakta, in če se jima že vnaprej takorekoč izpodnesejo tla, čemu sploh vsa konferenca?

Pa če bi se že velesile, ki so sklepa- le to pogodbo, med seboj zedinile, da je vsled različnih nepredvidenih dogodkov postala pogodba neveljavna, ampak tu pride država, ki ji sicer nič ne odreja velikih in glavnih zaslug na zmagovalnem izidu vojne, ki pa vendar ni preživela tistih vročih dni, ki ne pozna vse strašne grozote in trpljenja, ki je rodilo to pogodbo, in ta država kratkomalo bagatelizira vse te žrtve in si lasti pravico, da si jih razlaga po svoje. Ali bodo to zavezni- ki pustili?

Mirovna konferenca je vrhovna inštanca, ki sodi o usodi sveta za dolgo dobo in mora živati primerno avtoritetu. Zato so bili Angliji takoj v začetku mnenja, da naj se povabijo tudi boljševiki, ki so sedaj pravi vladarji Rusije. Francija je ta predlog brskno odklonila, bako se je sestala socialistična konferenca v Bernu, je bil na enkrat ogenj v francoski strelji. Zakaj? Reklo se je, da se je sklicala socialistična konferenca, torej kot neka nadzorujoča oblast. Seveda pri predlogu, ki je bil poslan vsem ruskim strankam, da se snidejo na otoku Prin- kipo in vstvarijo nekaj „mondus viven- di“, je bila udeležena tudi Francija, ker pač ve, da brez miru v Rusiji tu- di v Evropi ne bo miru. Tukaj se to- rej niso držali strogih principov, kajti Pariška konferenca bi morala biti me- rodajna za ves svet, seveda z interesi se da mnogo prikriti, zlasti če se reče, da je ta ruska konferenca samo sekun- darnega pomena, ker bi se uredile samo notranje ruske razmere, razmere Rusije napram Evropi bi se tako po- tem uredile na mirovni konferenci. Pa naj bo kakor hoče, gotovo je, da hoče odločiti konferenca o vseh vpra- šanjih skupno in da hoče pokazati vsako odločitev kot rezultanto pred-

vsem petih velesil. Zato se mi ne zdi čisto gotovo, tudi brez ozira na Lon- donski pakt, da bi prišlo do razsodi- šča.

Kajti stvar ima brez vseh formal- nosti, ki jih mogoče vsebuje, tudi še drugo jako resno stran, ker bi poka- zala, da na konferenci ne vlada so- glasje, kar bi bilo v marsikakem slu- čaju lahko fatalno. Da Wilson in za- vezniki niso istega mnenja glede po- gojev, ki se morajo naložiti Nemčiji, ni nobena tajnost. Če sprejme Wilson razsodišče v jugoslovanskem sporu, je jasno, da bodo zahtevali tudi Nemci, da jim Wilson stavi mirovne pogoje in ne Francija. To vedo vsi, kakor vedo vsi, da bi se Wilson v tem slu- čaju ne mogel upirati — in če bi se, da bi Nemčija upravičeno trdila, da v enem konfliktu razsoja pravični Wilson, v drugem nepravična konferenca!

Nastale bi pa lahko še druge po- sledice. Znano je, da je držal Antanto skupaj en sam cilj — da porazi na- sprotnika, dasi so imele posamezne države mnogo interesov, ki se izklju- čujejo. Ni sicer na prvi pogled jasno, kje bi si pravzaprav nasprotovali in- teresi Francije in Amerike, a na svetu je vse mogoče. Če bi se ne mogli ze- diniti, ne bi bilo drugega izhoda, kot da pokličejo na pomoč že zopet po- sebno razsodišče. In vzemimo slučaj, da bi bila Amerika razsodila nam v prilog in bi bila sedaj ona razsodnik — ali se ne bi skušala maščevati? Kakor se vidi, je razsodišče polje ne- omejenih konsekvenc — zato je dobro, da si ohranimo primerno porcijo pesimizma . . .

Dr. Paveli Grošelj:

Vseučiliško vprašanje.

II.

Ako bi ostal ves slovenski teritorij brez lastnega visokega šolstva, tedaj bi ta razdelitev pomenila prenekan- omermo, da, celo krivično gmotno obre- menitev obsežnega dela jugoslovanske kraljevine.

Ne samo, da bi bilo to ozemlje oro- pano materialnih dobrin, izvrajajoci iz visokih sol, ki vzurzujejo tonko in toliko profesorjev, lektorjev, knjižni- čarjev, slug in ki pospešujejo razvoj obrti in trgovine (knjižotrudince, založ- ništva, tvornice učil, učinek temne na stavbarstvo, industrijo in obrt, vpliv zdravniške fakultete na nujeno, zdrav- ljenje bolnikov po klinikah itd.) — bi moral vrhu tega ravno oni del jugoslo- vanskega naroda, ki proizvajata soraz- merno največ dijaštva, trošiti ogromne vsote za vzdrževanje in šolanje svoje- ga naraščaja. In to ni malenkost. Nasih 800 visokošolcev (sedaj jim je radi šti- rih vojnih let brezdomstvo več) nas v današnjih razmerah stane v Zagrebu najmanj letnih 4 mil. kron. V domaci re- žiji bi to opravilo mnogo ceneje in de- nar bi se stekal v one roke nazaj, ki so ga izdale.

Vprašanje je tedaj samo eno: »Ali Slovenci nujno potrebujemo in vsled tega z vso energijo zahtevamo lastne visoke šole — ali ne?« Odgovor pa je tudi samo eden: Kategoričen da!

S tem odgovorom pa se samo ob- sebi rešijo vsa ostala vprašanja. Kdaj hočemo lastne visoke šole? — Danes!

Današnji trenotek je za ustano- vitev slovenskih visokih sol izredno ugoden, morda je sploh zadnji ugodni trenotek. Iz vseh krajev bivše monarhije se zbirajo najodličnejši znanstveni delav- ci v Ljubljani. In prav tukaj jih čaka naš naraščaj, že štiri leta odtrgan bla- godejnemu vplivu šole, odtujen stro- gemu delu, na slepo prodan duševne- mu boljševizmu, če mu pravočasno ne preskrbimo resnega visokošolskega po- duksa, ki bo naravnal njegove mlade, nebrzdane sile v pravi tir. Štiri voi- na leta so nam zajela naš visokošol- ski naraščaj do izredne višine, tej množici pa so se pred kratkim pridru- žili še vsi oni, ki so jim nemška vse- učilišča zaprla vrata. To množico dija- štva preživeti in izsolati izven ožje domovine, za to podvzetje nimajo naši srednji sloji niti izdaleka zadostnih

gmotnih sredstev. In vrhu vsega tega: Praga zaprta, Brno kompletno, Beo- grad oropan in v Zagrebu take življenj- ske ter stanovanske razmere, ki iz- ključujejo vsak resen študij. Ako pa ne izsolamo svoje mladine, nam bo zmanj- kalo hkrati kar štirih letnikov inteli- genčnih poklicev v bodočem konku- renčnem boju, ki ga bomo morali vo- diti predvsem ob naših mejah, tako da ne bomo mogli riti Nemcev nadomesti- ti s polnovrednimi lastnimi močmi, kaj šele zasedi vsa ona mesta, ki bodo vsled novih razmer postala v naši kra- ljevini potrebna.

Zakaj bi odlašali, ko nas vse oko- liščine silijo k naglim, odločnim ukre- pom?

— Profesorjev ni! — ugovarja so- botni člankar.

Dasi smatram personalne zadeve naših bodočih visokih sol za predis- kretne, da bi o njih razpravljali po dnevniki, hočem člankarju vendarle nekoliko postreči, in sicer ravno glede tehnike, o kateri trdi, da nimamo zanj niti ene kvalificirane moči.

Za matematiko imamo vseuč. prof. Josipa Plemlja, za opisno geome- trijo profesorja na dunajski tehniki Rik. Zupančiča, za mineralogijo in petrografijo rudar. svet. dunajskega geološkega zavoda Karla Hinter- lechnerja, za tehniško fiziko in elektrotehniko dr. ing. Milana Vid- marija, ki se je habilitiral na dunajski tehniki in bi bil postal naslednik prof. Czaia, da ni rodom Slovenec. To so moči, ki jih lahko postavimo na vsa- ko svetovno vseučilišče, pa tudi za geologijo, klimatologijo in meteorologijo, stavbo me- haniko itd. so na razpolago izvrst- ne učne moči — ti predmeti pa tvorijo, do enega samega, ves študijski program prvih dveh let tehniške visoke šole.

Ne ponižujmo samega sebe! Pomi- slimo samo, koliko izredno redkih okoliščin se mora strniti, da se more mlad človek uspešno posvetiti znan- stveni karieri. Tu ne zadostuje samo talent in prirodnost, potreba je pred- vsem naklonjenosti vseučiliških pro- fesorjev, izpodbude in podpore od njih strani — ter slednjič tudi nekoliko premoženja, ki človeku pomaga preko trdih in lačnih prvih docentskih let. Ako se je kljub neugodnim, celo so- vraznim razmeram po nemških vseuč- iliških in večinoma brez denarnih sredstev povzpelo toliko naših ljudi do vseučiliških mest, nam to dokazuje, da je nasa mladina obdarjena z zdravim znanstvenim instinktom in jekleno vztrajnostjo, tako da bosta iz nje bla- godejni vpliv domačega vseučilišča in gmotna podpora države v najkrajšem času vzgojila zadostno prvovrstnih učnih moči iz vseh strok človeškega znanja. Sicer pa ni potreba, da bi koj prvi dan pričeli s predavanji iz teore- ske astronomije ali paleoklimatologije ali sanskrita, dasi imamo Slovenci za slednjo stroko tudi svetovno znanega špecialista.

Znanstvenih institutov ni! — mi odgovarja nato sobotni člankar. — Ali on morda res pričakuje, da se bodo ti inštituti z vsem svojim inventarjem in s knjižnicami vred samodsebe opre- mili ter javili na razpolago našim do- centom? Najprej mora biti profesor — potem šele nastane inštitut. Po lastnem preudarku in znanju si bodo profesorji uredili in opremili svoje inštitute; naj- hitreje in najuspešneje pa jim bo vzpelo to delo sredi iz učne prakse, zato naj vsakdo izmed njih brez odlo- ga prične s predavanji.

Argumentacija z inštituti me prav živo spominja stare avstrijske prakse ob priliki, ko smo zahtevali slovenskih srednjih sol. »Kaj vendar mislite?« so nam rekli, »saj nimate niti slovenskih učnih knjig!« A ko smo zahtevali, da vlada podpre in forsira izdajo sloven- skih učnih knjig, so nam odgovorili: »Čemu vendar, saj nimate niti lastnih srednjih sol?«

Nekam podobno se glasi tudi mi- sel sobotnega člankarja, da pri naro- dih s komaj dvamilijonskim ozadjem vspevajo le stara vseučilišča. Torej — ker si ga nismo že izdavnja ustanovili, nimamo starega vseučilišča, in ker ni- mamo starega, si mladeža ustanoviti ne smemo. Potem nam pač ne preosta- ne drugega kot tolažba, da kdaj v bo- dočnosti radodaren mecen uokupi

»staro še dobro ohranjeno univerzo« in jo pokloni milemu slovenskemu na- rodu.

Še nekaj mi je pri srcu, kar bi ob tej priliki rad omenil. Zadnje čase se pojavlja vedno česče v pismu in bese- di neko odurno samoskrunjenje naše- ga naroda. S tem da ponižujemo sebe, povdarjamo svojo slabost in ničvred- nost ter se slikamo za kulturne in mo- ralne razbojnike, s tem dejanjem me- njajo nekateri, da izpričujemo ljubezen do svojih južnih bratov in si pridobi- vamo njih naklonjenost in simpatije. Vsem onim, ki delajo tako, tiči še v kosteh in mozgu stara Avstrija, ki je hotela sužnjem in hlapcem in se je ve- selila vseh, ki so klečali nred njo v prahu in se trkali na prsi rekoč: »Go- spod, jaz nisem vreden!«

Ne! — ne ponujamo svojim juž- nim bratom poldrug milijon helotov, poldrug milijon ponosnih, enakovred- nih borcev jim nudimo v večno zavezo. — Prepričan sem, da bo še nisala zgo- dovina nekoč, kako je stala peščica ljudi osamljena na zapadnem braniku jugoslovanske zemlje, kako je kljubo- vala skozi stoletja brez moralne in materialne podpore silnemu navalu nadmočnih tučev, kako si je v večnem boju in trdih odnošajih gradila in utvarila lastno kulturo — in sicer kulturo, ki jo naša domovina s pono- som lahko položi pred južne brate — kot doto ob vstopu v novo zvezo.

Italija in Jugoslavlani.

Glavni urednik uglednega fran- cosko-švicarskega lista Journal de Geneve g. Edouard Chapuisat ob- javlja na uvodnem mestu svojega li- sta (dne 20. februarja) članek pod gornjim naslovom.

Pisec govori najprej o dunaj- skem kongresu pred stoletimi leti in trdi, da se pariška mirovna konfe- renca močno razlikuje od njega. Oni, ki so imeli možnost priti v dotiko z delegati, so se mogli prepričati, da ti opravljajo prav znatno mnogo posla. Brez dvoma pa bi se moglo želeti, da čimprej padejo gotove odločitve glede narodov, kojih trpljenje je prav posebno težko. Trpljenje pojedno- stavi misli. Žrtve ne morejo razumeti, da se njihove rane ne bi takoj obve- zale. Roke milijonov ljudi so sedaj obrnjene proti Parizu in glasovi, ki kriče: »Resite nas!«, se vzdigujejo od vseh strani. Belgija, ki nanjo preži pravcat gospodarski polom in opu- stošena severnoirancska okrožja se stresajo pri pomisli, da ne bodo še tako v kratkem energične mere ute- šile njihovo nesrečo.

Navzlic temu je vendar treba pri- znati, da ima konferenca pred seboj celo vrsto jako važnih problemov, kojih nobeden se ne bi smel raz- pravljati s prenapljenostjo, ako se neče definitivno upropasti rešitev dru- gih vprašanj.

Eden najzamatnejših problemov je gotovo vprašanje pripadnosti Reke.

Teritorijalno formiranje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se vrši na podlagi ženevskega pakta od 9. novembra 1918, ne gre brez go- tovih ovir. Dve zaveznički nekdanje Srbije, Italija in Romunija, zagovar- jata pred mirovno konferenco teorije, ki so nasprotne teorijam novega kra- ljevstva. Mi smo pustili, da se čujejo v vprašanju Reke v našem listu zvo- ki obeh zvonov: dočim Jugoslavlani trdijo, da je Reka absolutno potrebna njihovim državi, da bo ta luka prava njena pljuča in da se brez nje njil- hova kraljevina ne samo ne bi mogla razvijati, temveč ne bi mogla sploh živeti, se Italijani sklicujejo na itali- janstvo tega mesteca in na njegovo željo, da se politično priklupi domo- vini Maziniji. Prav pred kratkim je italijanski ministrski predsednik gosp. Orlando sprejel v avdienci delegacijo mesta Reke, ki ga je prosila za po- moč. Kako bi mogel ta tako patrijo- tični državnik ostati neobčuten na- pram podobnemu koraku?

Jugoslavlani, ki žele dokazati svo- jo iskreno željo, da se na prijateljski način reši vprašanje, ki jih zanima v najvišji stopnji, in ne dvomeč v osta- lem v simpatije Italije za bivšo kralje- vino Srbijo, so prosili predsednika Wilsona, da sprejme vlogo razsodni- ka. Predsednika Wilsona je ta dokaz zaupanja najgloblje ganil. Istočasno je srbska delegacija — v kateri je minister zavez g. Trumbić, rodom Hrvat, eden najodličnejših zastopni- kov — naznanila to odločitev gosp. Clemenceau s prošnjo, da uporabi ves svoj vpliv za sprejem njenega pred- loga.

In nastalo je pričakovanje. In je- ziki so se razpleli. Po salonih hote- lov, kjer se danes osredotoča politič- no življenje sveta, se je pripovedovalo, da Italija sprejema predlog samo pod gotovimi pogoji; kmalu se je zopet trdilo, da predsednik Wilson zahteva, da se mu razsodba poveri brez pri- držkov ali pa da se mu sploh ne po- veri. Danes zjutraj nam pa naznanjajo telegrami, da italijanska delegacija, nav- zlic spoštovanju, ki ga goji napram Wilsonovi osebi, ne pristaja na pred- loženo arbitražo, temveč smatra, da ni nikakega razloga za to, da bi se vpra- šanje Reke odtegnilo razsodišču kon- ference.

Potrebno pa je naglasiti takoj, da izjava, s katero Italija odbija razsodbo Wilsonovo, nikakor ni sestavljena v tonu, ki bi bil razžaljav za Jugoslova- ne. Slabo bi poznal g. Orlando, kdor bi ga smatral zmornim trdovratnosti, ki bi nedvomno morala ogorčiti na- sprotno stranko. G. Trumbić, logičen, vztrajen in metodičen duh, se pa zo- pet preveč zaveda medsebojne po- pore, ki bi si lahko v bodočnosti da- jali Italija in kraljevina Srbov, Hra- tov in Slovencev, da bi dopustil, da se razgovori okrenejo k razporu. Po vsem se zdi, da bo prišlo do prija- teljskega pomirjenja, seveda le pod pogojem, da se bodo ljudstva, o ko- jih se odločuje, odrekla uporabe bru- talnih sredstev in se zavedala, da re- šitev spora zadeva svetovni mir sploh in spcialno bodočnost Sredozemske- ga morja ravno toliko kot njih same.

Zdi se, da so diplomatje, zbrani v Parizu, resno odločeni pretresati vsa vprašanja v mirem duhu. Govorili smo pravkar o italijansko-jugoslovans- kem sporu. Isto moralno držanje se nahaja v vprašanju Banata, ki je spo- rno med Romuni in Jugoslavlani in čigar ostrost pretiravati bi bilo škod- ljivo.

Srbska in romunska država nista nikdar poznali med seboj konfliktov: živeč ena poleg druge ob Donavi, sta sklepali koristne trgovske zveze. Da bi se še tu izognil diskusijam med zvestimi prijatelji, je g. Trumbić pred- ložil mirovni konferenci, da naj se ljudstvo Banata samo izjavi glede svoje usode potom glasovanja. Go- spodu Bratianu, ki ga istotako vodijo povsem pacifični nameni in ki ima pristne »manire« večšega in preudar- nega diplomata pod zunanostjo veli- kasa, je prošil za posvetovanje s svo- jimi romunskimi tovariši.

G. Chapuisat zaključuje svoj čla- nek z nade, da bo prišlo do spora- zuma pri raznih spornih vprašanjih in da bo s tem omogočena ustanovitev Društva Narodov.

G. Chapuisat se je par dni, predno je napisal ta članek, mudil v Parizu ter se je sestel z raznimi udeleženci mirovne konference. Če so njegove informacije točne, je na dnevnem redu samo vprašanje Reke, dočim o Trstu in o Gorici sploh ni govora.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Novinski pregled.

„Slovenec“ 26. t. m. govori v uvodniku poslancem na pot. Njihova pot z Beograd pomeni, da so prešli veliki suženjstva in da je vstala pred nami nova doba zgodovine. Zgodovinski trenotek je to. Od njih bližnjega in bodočega dela je odvisna konsolidacija mlade države, njena politična moč in gospodarska sila. Eno vprašanje je, ki nas Slovence tako neizmerno boli: kaj bo z našo Goriško, Trstom in Istro? Iz Beograda naj gre klic tja v Pariz, London, Washington in Rim: Goriška, Trst in Istro so del našega živega telesa. Enenta, boriteljica za pravico in svobodo malih narodov, ne bo smela dopustiti, da bi triumfalno nasilje nad voditelji naroda kaljeni v borbah in v trpljenju, kakor jeklo v ognju. A kje ste bili vi, ki ste zasedli po lastni volji in volitvi, prva mesta, in ste igrali z usodo naroda, kje ste bili v dneh trpljenja našega ljudstva? Mnogi, ki kriče danes širom domovine in prodajajo kakor žid na trgu z zneženimi besedami plehko svojo modrost in slepijo lahkoverne ljudi s ponarejeno robo, niso li bili v tistih žalostnih dneh tragični najhujše observance? — „Naprej“ zahteva, naj se razpišejo občinske volitve po vsej Sloveniji, češ, da pred vojno je bila pri nas, zlasti na kmetih, velika večina ljudi pravzaprav brez vsakih političnih pravic. Vse je tako urejeno, da mora reven in gospodarsko odvisek občinski volilec ubogati tiste, ki so vsled svojega premoženja ali pa drugih dobrot, katerih so deležni, že vnaprej določeni, da gospodarijo v občini po svoji volji in vesti. S svojimi glasovi so morali kriti koristi in težnje drugih ne svojih. — Graški „Tagespost“ je pri srcu usoda Nemčije. Kriza v Nemčiji je prispela na višek. Od tam do katastrofe je le še en korak. Eno je gotovo, da ako pojde le še malo časa naprej po dosedanjih metodah in ako ne postavijo na mesto sedanje delomirnosti skupne volje do dela, je Nemčija izgubljena. Dela ne manjka, samo delo pa je zasloba miru in samo delo jim more biti rešitelj. — Dunajska „Zeit“ priobčuje popis Trsta pod italijansko upravo. Velika trgovina se sploh ne more razviti, ker vse železnice služijo le vojaškim svrham. Se vedno ni govora o pravem brodovnem prometu kljub vsem lepim obljubam. Industriji manjka surovtn. Število brezposelnih znaša 80.000. Uprava je do sedaj pokazala bore malo razumevanja razmer in potreb v pristanišču, zato rastejo skrb za bodočnost in Trst in njegovo zaledje, se boji konkurence Reke in dalmatinske obali; zato so interese naklonjeni internacionalizaciji Trsta. — „Neue Freie Presse“ se bavi z žigosanjem bankovcev, ki se prične v Nemški Avstriji te dni, pa izvaja: Odredbe Čehov so pripravile Nemško Avstrijo do tega, da je sklenila glede dolgov samostojno politiko. Upanje, da se bo dalo vprašanje vojnih dolgov urediti na temelju pravičnosti in previdnosti, se je izjalo. Lastno politiko dolgov pričenejajo z žigosanjem bankovcev. Bankovec s češkim ali jugoslovanskim žigom je tuj denar in nikogar se ne more siliti, da ga vzame in kdor ga hoče vzeti, bo poizvedel za vsakokratno tržno ceno. — O nevarnosti vedno večjega naseljevanja v Švici razpravlja „Neue Zürcher Ztg.“, pa pravi, da prihajajo tuji na „kratko bivanje“, iz katerega pa nastane stalno in tako so se že prav domovljivi elementi mogli nastaniti v Švici. Zato hočejo v bodoče strogo ločiti kratko in daljše bivanje in drugo omejiti, ker preti prenapolnjevanje Švice. — „Hrvat“ vsklika v uvodniku „Ipak uspevati!“ Vrhovno načelo mu je, da se vsvarjenje narodne države ne sme prepustiti nikaki samovolji. Zato pa je vsial proti „pogreškom“ in pravi, da uspešno, kajti pogreški se popravljajo. In ako kontrolira pogreške ministrov, o katerih veruje, da niso hotene, ali ga more kdo radi tega šteti med separatiste? — „Narodna Politika“ prinaša članek „Sveučilište — medresa“, v katerem pravi, da vsi kulturni narodi pazijo, da jim visoke šole ne izgube dobrega glasa. Zato ne pripuščajo nekvalficiranih ljudi na sveučilišče. V Zagrebu pa se opaža, „kao da misle fabrikovati talma-inteligenciju. Ima ljudi na sveučilištu, koji so bili u vojni pa su šverovali, bogme i sa školom, svjedocbama i ispitima, napravili za jednu godinu sve ispite od četvrtog do osmog razreda pa i maturu.“ Poziva akademike, da onemogućiti takim dostop na sveučilišče. — „Grazer Tagblatt“ piše o dolžnosti za red. Pač vidi, kako ogromno škoduje nered in kake posledice se kažejo. Zato pa izvaja: Svoboda, ki smo si jo izbojevali, se ne sme zadušiti v krvi in dimu, ljudstvo ne sme

priti na beraško palico. Potem bi bil še le prav izgubljeni. Kako je sedaj krotak!

Politične vesti.

NOVA VLADA.

Danes bo imenovana nova vlada, ki se sestavlja po kompromisu JDS, SLS in JSDS. Ob tej priliki se je treba v spomin poklicati, kako je prišlo do tega dogovora. Najprej je SLS predlagala, da se stranke vnaprej odrečejo pravici „veta“, na kar sta obe napredni stranki pristali. Potem je bil dogovorjen v velikih potezih politični program vlade, ključ za narodno predstavništvo in ključ za posvetovalni in kontrolni zbor deželne vlade. Še le ko je bilo vse to dovršeno in potem ko sta bili JDS in JSDS že delj časa imenovali svoje kandidate, je SLS prezentirala svojo listo. Ta lista naravno je bila vsled zgoraj omenjenega položaja vnaprej za vse stranke obvezna in nespremenljiva, ako v kako spremembo morda ne bi privolila SLS sama.

AGRARNA REFORMA.

Ministrski svet je že pred 14 dnevi sprejel načrt zakona, kateri vsebuje glavna načela agrarne reforme. Ta zakon odreja takošnjo podržavljenje vseh veleposestev. Kaj je veleposestev, se bode sicer ugotovilo še le v posebnem zakonu, vendar že zdaj velja kot tako vsako posestvo nad 500 juter (oralov). Med tem, ko bo plodna zemlja razdeljena med take Jugoslovane, ki sami nimajo nič ali ne dovolj zemlje in sicer po kategorijah, v katerih bodo uvaževani pred vsem vojni ponesrečenci, bodo gozdi ostali v gospodarstvu države vsaj po večini. Znatno del pa bo prepuščen bližnjim selom, vendar ne kolikor treba za gospodarske arogiranje kmečkih posestev. Potem ko je bil ta zakon sprejet, se je ministrstvo jelo pečati z organizacijo za provedbo agrarne reforme. Do sedaj se ni doseglo popolno soglasje in ker preneha funkcija ministrskega sveta kot začasne zakonodajne moči z jutrišnjim dnem, pride stvar pred parlament, ako ne bo morda ta čas vendar le sprejeta. Stvar je radi tega nujna, ker se je bati, da ostane velik del slavonskih veleposestev letos neobdelan in treba poskrbeti, da stopijo vsaj provizorični najemniki do 15. marca v posest. Končno bode še omejeno, da zakon o agrarni reformi stojič na stalni zasebne lastnine, določa, da bodo veleposestniki dobili odškodnino. Višina te odškodnine bo odmerjena s posebnim zakonom. Glede glavnih načel agrarne reforme ni bilo med strankami nobenih nesoglasij, glede načina provedbe pa niso bili vsi predlogi socialističnega ministra Korača enodušno sprejeti. Zato je Korač grozil z demisijo, vendar grožnje ni uresničil, ker je uvidel, da s tem v nevarnost spravlja agrarno reformo sploh. Pač pa je podpisal za razglasitev zakona odrek muslimanski minister Mehmed Spahio, ki pa je med tem že odstopil.

UREJANJE.

Generalni ravnatelj hrvatskih državnih železnic Masirevič vsled ukrepa železniškega ministra odstopi s 1. majem. Obžalujemo samo, da že ne odstopi s 1. marcem, ker smo prepričani, da se v naši kraljevini najde prav lahko za to mesto sposobna oseba. Madžarskim železničarjem se je dosedaj dobro posrečilo zadrževati izobrazbo domačih železničarjev zlasti za uradniška mesta. Slovenske organizacije že delj časa pozivljajo, naj bi vendar na Hrvatskem bili že organizirani kurzi za izvežbanje uradnikov domačinov. Slovenski železničarji bi bili drage volje pripravljati voditi te kurze in bi bilo prav koristno, če bi aspiranti prakticali na naših postajah. Na ta način bi Hrvati dobili domač personal in uradništvo. Vkljub temu Madžaroni spretno širijo po Hrvatskem vest, da hočejo Slovenci izpodrinuti Hrvate iz železnice in priznati se mora, da tega obrekovanja ne širijo brez uspeha pri lahkovernem zagrebškem meščanstvu, ki sploh rado verjame vse, kar o Slovincih pripoveduje kak žid ali Mažaron.

ISTRA ZA JDS.

Zagreb, 26. februarja. (Ljub. kor. urad.) Snoči so imeli v Zagrebu istrski emigranti shod, na katerem je več govornikov razpravljalo o političnem položaju v Istri in programu nove državnotvorne stranke. Sprejete resolucije istrskih emigrantov, ki žive v Zagrebu, pozdravljajo osnove jugoslovanske demokratske stranke, ker se zavzame za popolno narodno edinstvo. Nadalje pozdravljajo ministrskega predsednika Protiča, ki odločno brani skupne edinstvene interese. Končno pozivljajo resolucije vse rojake Istre, naj se priključijo novi stranki, ki se je osnovala v Sarajevu.

PROČ S CELJSKO NEMSKO GIMNAZIJU.

Celjski nemški list „Deutsche Wacht“ se je v dveh člankih dotaknil vprašanja nemške gimnazije v Celju.

Poved za to je bil, kar je ravnanje po odloku Višjega šolskega sveta učeno slovenke narodnosti pozval, da pristopijo v slovenske temeljne razrede. Temu pozivu se niso odzvali vsi dijaki, pač pa so se njihovi starši in nekateri nepoklicane osebe predmle proti temu upravičenemu ukazu protitirati pri višjem šolskem nadzorniku dr. Poljanu.

Obetoli nemških vsoprednic na državni gimnaziji v Celju bi bil bašo po trditvi „Deutsche Wacht“ vladno zaseduran. Tako ako bi šel vsaj 100 nemških diakov domačinov.

Z ozirom na zgoraj trditve so na podlagi uradno statistike ugotovili srednjošolski profesorji v Celju sledeče: Število vseh iarnih rednih učencev na nemških vsoprednicah znaša sedaj 104. Ot teh je 42 ali približno tujih držav ali iz oddaljenih krajev, ki so bili umetnim potom pritegnjeni na zavod, da so mu varovali nemški značaj. Po najmlajši in najkulantnejši odstotni za vsoprednice se 62 učencev, za katere kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev vzdržuje celi zavod, dočim je povsod v Nemški Avstriji naša šolska mladina vržena na cesto.

Na podlagi navedenih dejstev zahtevamo, da se nemške vsoprednice na kr. državni gimnaziji v Celju takoj zaprejo.

Celje, dne 25. februarja 1919

Slede podpisni:

SEPARATIZEM ZAGREBSKEGA ŽUPANA.

Zagreb, 26. februarja. Zagrebški župan dr. Srkulj je izvoljen od Lorkovičev politične skupine v narodno zastopništvo. Ker je bil Srkulj izvoljen kot pristaja srbo-hrvatske koalicije za zagrebškega župana, vlada v hrvatsko-srbski koaliciji radi tega koraka velika nezadovoljnost. Znan je bil sicer separatizem župana dr. Srkulja, vendar pa do sedaj tega še ni javno kazal. Današnja „Rječ SHS“ kritizira županova korak in mu namiguje, da je pričakovati v kratkem krize na županskem stolcu.

Kraljevina

Srbov, Hrvatov in Slovencev.

SPREJEM BIVŠIH AVSTRIJSKIH ČASTNIKOV V ARMADO KRALJEVINE SHS.

Beograd, 26. februarja. Do večeraj se je javilo nad 600 častnikov bivše Avstro-Ogrske za sprejem v armado kraljevine SHS.

KOMPETENCA VOJAŠKIH SODIŠČ ZA VSE ŽELEZNIČARJE.

Zagreb, 26. februarja. „Narodne Novine“ priobčujejo uradno izjavo bana dr. Palečka, da je odredilo vrhovno armadno vodstvo kompetenco vojaških sodišč za vse železničarje. (Ta odredba je naperjena zlasti proti stavkujočim madžarskim železničarjem v Banatu.)

STROKOVNE ORGANIZACIJE IN NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Zagreb, 26. februarja. Včeraj se je vršila v mestni posvetovalnici konferenca članov narodnega predstavništva z odposlanci zagrebških strokovnih organizacij. Na konferenci je bil izvoljen odbor petih članov, ki bo izdelal memorandum o glavnih točkah, ki naj jih zastopajo hrvatski člani narodnega predstavništva v Beogradu.

Srbske zahteve po odškodnini. Paris, 26. februarja. (Ljub. kor. urad. Brezlično.) V včerajšnji seji so bili od predsednika Tardieua zaslišani Pašić, Vesnić in Cvijić o zahtevah Srbije po odškodnini.

Dr. Korošec nadomešča Spaha. Beograd, 26. februarja. (Ljub. kor. urad.) Jugoslov. dopis. urad poroča: Posle odstopivšega ministra za gozdarstvo in rudarstvo dr. Mehmeda Spaha bo vodil začasno ministrski podpredsednik dr. Korošec.

Prvi brzovlak. Beograd, 26. februarja. (Ljub. kor. urad.) Jugoslov. dopisni urad poroča: Danes je odpeljal prvi direktni brzovlak iz Beograda preko Budimpešte in Dunaja v Pariz.

RADIČEV LIST USTAVLJEN.

Zagreb, 26. februarja. (Ljub. kor. urad.) Današnji uradni list prinaša odredbo bana, s katero se ustavlja izdajanje glasila Radičeve seljačke stranke „Doma“, ker s svojim pisanjem ogroža javni red in državne interese.

Nemci in Madžari nečejo miru. Lj. kor. ur. poroča z dne 26. februarja ob 5. popoldne iz uradnega vira: Štajersko: Dne 25. t. m. so Madžari neprestano streljali s strojnimi čez Muro. Pri Radenci s 24. t. m. ob 8. zvečer ustrelili pešca Pečovnika mariborskega pehotnega polka in ranili enega kmeta. — Koroško: Nemci so dne 25. t. m. streljali s težko artiljerijo zapadno od Velikovca. Položaj neizpremenjen.

Prijeti tihotapci. Maribor, 26. februarja. (Ljub. kor. urad.) Danes so na tukajšnjem glavnem kolodvoru prijeli tri tihotapce, ki so od tukaj vtihotapljali večje množine blaga, zlasti slanine, na Dunaj. Ker se je proti zaplombi blaga prišlo železničar Franc Zosenih, nato se je z Dunaja tudi oglašil neki Dunajčan Adalbert Pantola, ki je priznal, da je na račun zaplenjenega blaga plačal Zelenicim 1200 kron in da je v to kupčijo za-

pleten tudi neki Mariborčan. Ker je Pantola izjavil, da je vsa ta kupčija goljufija, se je zadeva izročila sodišču.

Maribor, 26. februarja. (Ljub. kor. urad.) Včeraj so na naši meji zasledili pod vozovi vlaka 13 zakladnih prašček in več vinskih sodov, napolnjenih s slano. Dognano je, da so pri tihotapstvu največ udeleženi nemški železničarji.

NEMIR OB MEJAH.

Maribor, 26. februarja. (Lj. k. u.) Madžari so v Spodnji in Zgornji Bistrici nastanili svoje čete. V Spodnji Bistrici so se skušali nastaniti v šoli, proti čemer se je ljudstvo uprlo. Rekvirirajo živež, plačajo pa ničesar. V Zgornji Bistrici so med streljanjem zadeli tudi eno žensko. Na Moti pri Ljutomeru so Madžari snoči obstreljevali neko hišo. — Nemci pobirajo v nevtralnem pasu pri Lučanah visoke davke. — Danes se na naši fronti doslej ni zgodilo nič posebnega. — Nemške vojaške oblasti ne priznavajo premirja. Tu sem je došel originalen dokaz njihovega postopanja. Nemški inženir Pleschitschnigg iz Celja je imel od naših oblasti izkaznico za potovanje na Nemško Koroško. Ko je prišel na mejo pri Labudu, ga je ustavila nemška posadka ter se mu je reklo, da ga ne puste preko meje, ker ne poznajo premirja. Mož ni hotel tega verjati in je zahteval potrdila. Dali so mu pismeno potrdilo, ki slove: Obmejno obrambno poveljstvo v Labudu 18. febr. 1919. Podpisano poveljništvo potrjuje, da g. ing. Pleschitschnigg ne sme prekoračiti kraja, dokler ni nastalo premirje. O predznosti tukajšnjih Nemcev dokazuje nastopni dogodek. Josip Kikmajer, kantiner v tukajšnji topniški vojašnici, je v nekem državnem uradu zagrozil: Tudi proti vam se bodo morale izvajati represalije. Sploh pa bo tako ali tako prišlo do povračila. — Kikmajer je bil samo policijsko obsojen na 100 K globe.

ZNANA DUNAJSKA „ZEIT“

poroča v svojem današnjem listu (26. februarja), da je izvedela iz dobro informirane strani, da so dnevi jugoslovanske kraljevine šteti in da bo kraljevina že v par dnevih razpadla v tri samostojne republike. Te informacije je dobila „Zeit“ baje od dobrega poznavalca jugoslovanskih razmer. — Trava raste, „Zeit“ jo sliši.

Neodrešena domovina.

Radi slovenske zastavice. V Brezovici pri Hrpeljah so Italijani zaprli brata Hoteza Franca in Jožefa, češ, da imata skrito orožje. V resnici pa so našli pri njih le majhno slovensko zastavico. In s to zastavico tu je posmehovalno razdelal tenente pod nosom in tim držal revolver na prsa, rekoč: »Ne zastave, to bo za vas!« Mi pa pravimo: »Oboje bomo imeli za vas, z zastavo in revolverjem vas bomo poznali kot zaje naše domovine!«

Laška domobranost. V Postojnskem okraju je vojaška oblast te dni delila med prebivalstvo obleko, ali bolje rečeno cunj. Razdeljena obleka je popolnoma nerabna, napolnjena z mazano, smrdljiva in ušiva. Neko 18 letno dekle ni hotelo sprejeti ponudne obleke in jo s studom odvrnilo od sebe, nakož se razdeljevanje takoj ustavilo. Ko so naši ljudje nosili to obleko domov, se jim je vojaštvo posmehovalo in neki poročnik se je rogaj: »Dobro je dobro! Vse bodo vzeli če je še tako ušivo!« Dobilo se je le vojaško blago, kakor hlače, bluze nogavice, srtače in gnile čevlje. Niti eden kos ni bil cel, čist ali sploh še kaj poraben. Izgledalo je vse, kot bi Italijani pobrali to robo padlim na bojišču.

Nedolžne žrtve. Pred nekaj dnevi je prišlo uradno poročilo v Postojno, da je v ječi v Benetkah umrl slabomni, 62letni Janez Geržina, baje radi preoblice mrčesa. Omenjeni je bil obsojen na 5 let ječe (dasiravno so občina in oba domača zdravnik izdali spričevalo, da je slabomni), ker so ga karabinerji v njegovi hiši dobili s puško v roki, katero se jim je branil izročiti. Odpeljali so ga v Trst, tam obsojili in nato odgnali v ječo v Benetke, ker je po poldrugomesečnem trpljenju umrl. V isti ječi se nahaja tudi trgovec Jožef Geržina iz Koč pri Prestranku, obsojen na 18 mesecev težke ječe, ker so karabinerji našli v njegovi hiši nekaj municije, za katero se on vedel ni. Je žrtev denuncijanstva. V tržaške zapore so ognali brzojavnega mojstra Čopca iz Postojne, ker se je v pijanosti izdal, da je prinesel nekaj časopisov iz Ljubljane. P. P.

Zavezniki.

Tudi Američani postajajo nestral. Bern, 25. februarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča „Times“ iz Washingtona o rastu ameriški nepotrpežljivosti radi zakasnitve sklepa mira. V svojem govoru v senatu je izjavil demokratski senator Reed, med burnim odobravanjem z galerij, da naj se ameriška vlada zavzame za svoje lastne naloge in

da naj ameriške vojske pripelje domov, nikar pa da trati čas z načrti za zvezo narodov in za trajni mir. Reed je prebral potem pritožbe kmetov, češ, da se njihovi sinovi še pridružujejo v vojski in pritožbo častnika iz Brestla o pomanjkanju živila, ker sta Angleška in Francija odpoklicali ladje, katere sta posodili Amerikancem. Anglija in Francija naj se opozorita, da bo Amerika, ako se ne dajo takoj potrebne ladje na razpolago, ovrgla vse prednosti, katere sta imeli na ameriškem trgu in katere so obstojale v tem, da so bile cene določene na troške ameriških producentov. Anglija potrebuje ladje ne samo za prevoz svojih lastnih vojakov, temveč zlasti za osvojitve svetovne trgovine. Senator Poindexter je govoril proti zvezi narodov, ki je nasprotna ustavi Zedinjenih držav, ker veže njihovo neodvisnost in ki jih bo morebiti še prisilila, da smejo Japonci z istimi pogoji vstopiti v deželo, kakor Evropejci. Galerija je bila polna vojakov, ki so vsako izjavo proti zakasnitvi miru spremljali z navdušenim odobravanjem.

NAMERAVAN ATENTAT NA WILSONA.

Wilson, New York, 25. februarja. (Ljub. kor. urad.) Brezlična brzjavka dunj koresp. urada.) Preden je predsednik Wilson dospel v ponedeljek v Boston, so razkrili zaroto, ki je imela namen, v trenutku, ko bo Wilson zapustil ladjo, zagnati bombo. V zvezi s tem je bilo v New Yorku aretiranih 14 Spancev, kasneje pa v Filadelfiji še 9 Spancev in 1 Kubanec. Baje je bil pripravljen še drug atentat na predsednika Wilsona. Neki Andrew Rogosky, baje anarhist, je poizkušal vdreti v predsednikovo sobo v hotelu. Aretirali so ga na stopnicah. Izrazil je, da je hotel videti predsednika. Predsednika Wilsona so sprejeli z velikanskim navdušenjem. Po povratku je imel govor, v katerem je označil Ameriko za upanje sveta. Ako Amerika ne bi izpolnila tega upanja, je izjavil predsednik, bi bile posledice za svet nedogledne. Če bi podpisali samo tak mir, ki je ob sedanjih okoliščinah še mogoč, bi vedeli, da smo v Versaillesu podpisali samo kos papirja. Ureditve miru ne bi mogle trajati za več generacij, ako ne bi zanje jamčile združene sile civiliziranega sveta.

AMERIKA ŠE ODBRŽI 1 1/2 MILIJON VOJAKOV.

London, 26. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča iz Washingtona, da je finančna komisija za vojaške posle vsled prošnje vojnega tajnika in generala Marcha v armade predloge zopet sprejela določbo o pridržanju armade 1 1/2 milijona mož.

Italija.

NAŠE VESTI O NEMIRIH V ITALIJI SE POTRjujejo TUDI Z DRUGIH STRANI.

Berlin, 26. februarja. (Lj. kor. u.) Čehoslov. tisk. urad javlja: Iz Basla se poroča, da so v Italiji izbruhnili veliki delavski nemiri. V severno-italijanskih mestih, kakor v Bologni, Turinu in Milanu je prišlo do velikih delavskih demonstracij. V Bologni je korakalo delavstvo v velikih izprehodih po mestu. V izprehodu so nosili rdeče zastave z napismi, ki proslavljajo revolucijo.

UPOR V MILANU?

Berlin, 26. februarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Glasom brzjavke lista „Berliner Tageblatt“ iz Berna, so dospeli tjakaj privatne vesti, ki javljajo, da je v Milanu izbruhnil upor, ki ga je dala vlada udušiti s strojnimi in z artiljerijo. (Ta vest popolnoma naše včerajšnje direktne brzjavke.)

Mirovna konferenca.

ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKI SPOR IN RAZSODIŠČE.

„Journal de Geneve“ poroča iz Pariza z dne 17. februarja pod naslovom „Italijansko-jugoslovanski spor in razsodišče“. Poslanstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev je poslalo sledeče pismo, datirano z dne 11. februarja predsedniku mirovne konference: „Poslanstvo kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev na mirovni konferenci ima čast sporočiti V. E., da popolnoma zaupajo visokemu duhu pravičnosti Woodrova Wilsona, predsednika Zedinjenih držav in pooblaščenemu formalno od kraljevske vlade v to svrhu, je pripravljeno, da podvrže razsodbi predsednika Wilsona teritorialni spor med kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Italijo. Prosi Vašo ekselenco, da vzamete to blagohotno na znanje in sporočite konferenci. Poslalo je že analogno sporočilo Nj. E. predsedniku Zedinjenih držav. Porablja priložnost, da izrazi V. E. zagotovilo svojega spoštovanja. — Pašić, Trumbić, Vesnić, Žolger.“

„Matin“ poroča, da je italijanska vlada zaprosila z ozirom na srbsko

zahtevo po razsodišču, da se ji da čas pomisleka. G. Orlando, ki je zdaj v Rimu, je vprašan za svet in italijansko stališče bo brezdvomno precizirano jutri. Že sedaj pa vidijo krogi konference, če tudi kažejo veliko zupanje v Wilsona, v jugoslovanskem koraku čin, ki lahko zmanjša avtoriteto kongresa. Ta metoda grozi, da onemogoči reševanje njegovih odločitev tudi v drugih konfliktih, ki nastanejo lahko ne samo med zavezniki, ampak tudi med zavezniki in sovražniki. V francoskih krogih ne prikrivajo, da je tako postopanje čisto izredno in se da sprejeti samo s pritrditvijo vseh zaveznikov. A. D.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

OGRSKE VOLITVE — ZA „VSO OGRSKO“.

Budimpešta, 26. (Lj. kor. urad.) Ogrski kor. urad poroča. Današnji ministrski svet, ki je zboroval od petih popoldne do enajstih ponoči, je sklenil, da se bodo vršile volitve za narodno skupščino v prvi polovici meseca aprila. Vlada stoji na stališču, da se razpišejo volitve za vso Ogrsko, brez ozira na to, ali so kateri kraji zasedeni po sovražniku. Volitve se bodo vršile po sistemu volilnih list in z zagotovitvijo manjšinskih zastopstev.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Vsem našim narodnim društvom, somišljenikom in prijateljem. Kakor smo že javili, je mestna planina vsem brez izjeme ustavila plin za kurjavo. Radi tega stoji vsi stavljalni stroji, pri katerih je ta plin topil svinec. Listi se morajo za to postaviti na roko. Ker ni dovolj stavev, ki bi v istem času postavili dovoljno množino gradiva na roko, bo moral list nekaj časa biti omejen na tri strani teksta. Vsled tega uredništvu dotlej ni mogoče priobčevati nobenih društvenih vesti, izkazov daril itd. brez izjeme, ker se moramo omejiti na nujno politično in ostalo gradivo. Naša narodna društva, ravnotako tudi vse somišljenike in prijatelje lista prosimo, da potrpe in upoštevajo težavne razmere, v katerih se nahajajo vsi listi, ker mestna planina nima na razpolago potrebne inozemskega prvostnega premoga. Upamo, da nedostatek ne bo trajal predolgo, ker je premog že na potu.

Važno za one, ki potujejo v Nemško Avstrijo! Kdor potuje v Nemško Avstrijo ali skozi njo, mora imeti potni list oziroma vizum. Nemška Avstrija ga je 24. t. m. uvedla. Naši sodržavljanji, ki potujejo v nemško Avstrijo, morajo svoj potni list predložiti v vizum (pregled) zastopstvu nemško-avstrijskega državnega urada za zunanje zadeve v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 6. pritično na levo, ob delavnikih od 9. do pol 11. ure predpoldne. Za potrditev potnega lista se plača pristojbina 5 K. Državljanom Nemške Avstrije, ki potujejo iz Jugoslavije domov, istotako izdaja oziroma potrjuje potne liste ista agencija. Naše ljudi, ki potujejo na sever, opozarjamo na to določbo, da ne bodo imeli nepotrebnih sitnosti.

Krajevna organizacija JDS za Dvorski okraj opozarja se enkrat svoje člane in somišljenike na občni zbor, ki se vrši v četrtek dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v realki (geometrična risalnica I. nadstr.).

Slika regenta Aleksandra. V založbi umetniške propagande je izšla te dneve slika regenta Aleksandra. Njen avtor akad. slikar Iv. Vavpotič je podal ž njo lepo portretno delo. Umetniški propagandi pa je čestitati, da je njena izdaja najboljša in najdvojnosejša. Slika je izšla v treh velikostih 40/60, 60/75 in 70/100 ter stane posamezna 10, 15 in 25 K.

Tudi predlog k stanovanjski mizeriji. V listih se dostikrat čita o stanovanjski mizeriji v Ljubljani in je bilo tudi enkrat rečeno, da se bodo porabila stanovanja od toplice v Rogarški slatini in Dolenjske toplice. Dobrske toplice so od železniške postaje Celje oddaljene 18 km in imajo postno vozno zvezo s Celjem, pozimi enkrat in poleti dvakrat na dan. Pred vojno je bila vpeljana tudi avtomobilna vožnja. Na Dobrni je 8 hiš oziroma vil za stanovanje in bi se lahko dosti tati, katerim ni ravno neobhodno potrebno v Ljubljani stanovati, poslalo tja. Med vojno je bilo 120 častnikov v toplicah, da so se zdravili. Poleg tega je na Dobrni še več privatnih stanovanj, to so: hotel Styria, hotel Union, grad Dobrna, grad Novigrad. V vasi Lemberg, eno uro od Dobrne je čisto prazen gradič „pri stari Langerci“ in na gradu Lemberg (lastnik kranjski Nemec z Vrhnike) bi se tudi dobilo kaj stanovanj. V Celju tudi ni takšna stiska za stanovanja. Potem so pri postaji Laški trg toplice, imenovane „Franc Jožefove toplice“, potem so Rimske toplice, tukaj bi se povsod dobilo dosti stanovanj, kamor bi se

lahko umaknili n. pr. begunci in penzionisti, ali sploh takšni tuji, ki so se preselili v Ljubljano, pa ni ravno potrebno, da bi v Ljubljani stanovali, kjer je tako natičeno ljudstvo.

Kakšen smisel pa naj to ima? Neki nemški upokojeni podpolkovnik Löser, čigar sin je še po prevratu vstopil kot častnik v vojno službo Nemške Avstrije, ki ima v Ljubljani obširno stanovanje, je dobil kakor drugi nepotrebni od magistrata odpoved. Preskrbel si pa je od bivšega poverjenišva brambor neko potrdilo, da sme še nadalje ostati v Ljubljani, češ da ima namen preseliti se v Gorico in da sme v Ljubljani na to čakati. Na ta način morajo drugi, katerim bi ono stanovanje prišlo v prid, stanovati v nedostatih sobah ali hotelih. Nerazumljivo je, kako je bivše poverjenišvo za brambo moglo izdati takšno dovoljenje in s tem preklicati magistratovo odpoved, ko to poverjenišvo v kaj takega sploh ni bilo upravičeno. V kolikor se z odpovedmi in izselitvijo sploh da pomagati najnujnejši potrebi, se morajo izvršiti brez ozira in protikecije.

Izvoz prtljage in živil. Kralj. ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu je z odlokom št. 856 od 10. februarja odredilo, da smejo pri prehodu iz Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v inozemstvo potniki vzeti s seboj brez posebnega izvoznega dovoljenja najpotebnejšo prtljago, obleko, perilo in obutev za izključno osebno potrebo potnikov za čas potovanja in istotako živila za tri dni. Ta določila veljajo tudi v slučaju selitve v inozemstvo. Za vse drugo blago in istotako za živila, v kolikor presegajo gorenje množine, potrebno je izvozno dovoljenje, ki je izdajajo dosedaj v to določena mesta.

Kje je tržaška slovenska deca? Odposlanke iz Trsta so želele izvedeti, kje je za prehrano nastanjena slovenska deca iz Trsta. Državno odeljanje zazaščito dece iz Beograda nam sporoča: Vsa deca je nastanjena po Hrvaškem in sicer v kraju Ludbrag 116, Požega 72, Varaždin 16, Nova Gradiška 14, vsega skupaj 218 dece. Smrtnega slučaja dosedaj, hvala Bogu, ni bilo. Deci je dobro in skrbi za njo „Državno odeljanje za zaščito dece“ (pod vodstvom dr. Korošca). Deca se redno nadzoruje.

Anketa za preosnovno šolstva. Višji šolski svet sklicuje anketo za preosnovno učiteljstvo ter ljudskega in meščanskega šolstva v območju deželne vlade za Slovenijo na četrtek, dne 6. marca t. l. ob 10. predpoldne. To posvetovanje se vrši v prostorih knjižnice vladne palače v Ljubljani (Bleiweisova cesta, II. nadstr.).

Poštni promet z zasedenim ozemljem ustavljen. Poštno in brzojavno ravnanje razglasa: Ker je s kraji, ležečimi na po Italijanih zasedenem ozemlju, vsakršna poštna zveza ustavljena, poštna uprava ne more odpošiljati v te kraje namenjenih pošilk. Občinstvo naj z dopisovanjem v te kraje preneha za toliko časa, da bo promet vzpostavljen, kar se bo pravčasno objavilo.

Od višjega orožniškega poveljstva. Orožniškemu odboru vočbe ni dano osebno se udeleževati obrambe naše ljube nove domovine Jugoslavije, ker je njegov poklic posvečen skoro izključno notranjosti dežele. Takoj ob početku obmejnih bojev, spominjali smo se žrtv, ki ne morejo izostati v boju za pravico in prostost. Stavili smo si častno dolžnost sodelovanja pri domovinski stvari ter smo vpeljali pri naših prijateljih in pospeševalnih zbiranjih denarnih prispevkov za vdove in sirote, oziroma invalidno moštvo. Dosedaj se je nabrala vsota 15.000 kron, katere se vpošlje na pristojno mesto. Vsem darovalcem izrekamo tem potom najpriščnejšo zahvalo.

Sprememba posesti. Gosp. ing. Uhlir je prodal hiše št. 46, 48 in 52 v Hradskega vasi g. Bergudacu, Galletu in ge. Wlassak skupno za 120 tisoč kron.

Izprememba imen poštne uradov. Poštno in brzojavno ravnanje naznanja: Poštni urad Mahrenberg se imenuje odslej Marnberk, poštni urad Daljne njive odslej Trnovo ob Muri, poštni urad Poličane odslej Poljčane.

Oselepi vojak na slovenskem odru. Slovenski oselepi vojak, ki se začasno nastanejo v prvi jugoslovanski bolnišnici, se uče tam štetarske in pletarske obrti, glasbe, petja, čitanja in pisanja. Dne 1. marca t. l. ob pol 8. uri zvečer priredil v dramskem gledališču burko enodejanko „Posna skrivnost“, poslovenil Fran Rihar, in Finžgarjevo burko enodejanko „Vse naše“. Naša znana umetniška moč, četrdeset dramskega gledališča gosp. J. Nučič je radevolje prevzel vodstvo predstav. Oselepi vojak so naprosili ravnanja Glasbene Matice gospoda Mat. Hubada, da on prevzame petje in tako izpopolni česar oni za en-

krat še niso zmogli. Gosp. ravnatelj Mat. Hubad se je kljub napornemu delu, ki ga ima ravno sedaj, veliko dušno in radevolje odzval prošnji oselepih vojakov. Sodeloval bo pevski zbor Glasbene Matice pod njegovim vodstvom. — Predstava se bo ponovila v nedeljo, dne 2. marca t. l. ob 3. uri popoldne s istim sporedom. Ker je prireditelj slepih vojakov do sedaj prvo delo na tem polju, bo splošno zanimanje, zato se opozarja slavno občinstvo, da se preskrbi pravčasno z vstopnicami. Iste dobivajo kakor običajno pri blagajni dramskega gledališča. Omenjeno naj bo, da je čisti dobiček določen fond za oselepe vojske. Preplačila se za dobrodelni namen pri vstopu v gledališče hvaležno sprejemajo. J. S.

Poštni oficijantski tečaj. Poštno ravnanje v Ljubljani sporoča, naj se ne vlagajo več prošnje za sprejem v poštni oficijantski tečaj, ker se bodo komaj dosedajni prosilci, pri katerih so zahtevani predpogoji, mogli sprejeti v prihodnja dva tečaja.

Himen. V sredo, dne 26. t. m. sta se poročila gđ. Pepica Šribarjeva iz veleugledne narodne obitelji iz St. Petra v Sav. dol., z gosp. Rudolfom Horvat, posestnikom, gostilničarjem in mesarjem iz Žalca. — Mlademu paru obilo sreče!

Umrli je v Imenu pri Devici Mariji na Pesku trgovec in posestnik Albin Pečar. N. v. m. p.!

Umrli je na Javorniku 25. t. m. gosp. Josip Hkavc, posestnik. Pogreb ob 27. t. m. ob 10. dop. Pokojnik je bil vedno zvest pristaja naše stranke. Bodi lahka zemlja vrlému možu!

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske. V času od 16. do 22. t. m. je bilo novorojencev 31, mrtvorojenca 2, umrlo je 20 oseb, med temi domačinov 10, tujcev 10; za jetiko so umrli 4, vsled mrtvouda 1, za raznimi boleznimi 13, za pljučnico 1, za influenco 1. Za malarijo je obbolelo: 4 domačini (bivši vojaki), 9 tujcev in 8 vojakov.

Kultura.

Dijaške gledališke prireditve. V četrtek so ljubljanski srednješolci nastopi v dramskem gledališču ter nam uspešno predstavili igr „Matiček se ženi“. Da se naše dijaštvo seznani z dramsko umetnostjo in igralsko tehniko, je gotovo v vsakem oziru odobrati. Kajti kdor je že sam igral, bo gotovo veliko bolj razumel tudi težje drame, kot pa tisti, ki ni bil še nikdar na odru. Toda take dijaške predstave imajo še drug, mnogo važnejši pomen. Mnogo izmed teh dijakov bo prišlo pozneje na deželo. S seboj bodo prinesli zanimanje za gledališke prireditve in postali dobri aranžerji in režiserji na naših malomestnih in vaških odrih. In to bo za naš kulturni napredek neprecenljivega pomena. — Zato bi bilo pa predvsem potrebno, da se k takim prireditvam pritegnejo v prvi vrsti oni dijaki, ki so namenjeni, da bodo vršili pionirsko službo med najširšimi masami našega naroda. Mislil učiteljskine. Poznam učiteljskine. Poznam učitelje, ki bi zelo radi aranžirali gledališko predstavo v kraju, kjer so nameščeni, pa si ne vedo pomagati. Ne vedo, kako napraviti oder tam, kjer ga nimajo, ne vedo, katero igr bi igrali in če imajo že to, pa nimajo pojma, kako razdeliti vloge in voditi režijo. Neobhodno potrebno bi bilo, prirediti za učiteljskine posebne kurze, kjer bi se jih seznanilo s tehniko vodstva različnih društev, predvsem ljudskih knjižnic. Sem spadajo tudi gledališke igre, ki so za vsako društvo navadno glavni vir dohodkov. Za take kurze pripravljam podoben načrt. Za sedaj je pa važno, da se k dijaškim predstavam, kakor je bila zadnja, pritegnejo pred vsem učiteljskine. — Brko.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče V četrtek, 27. t. m. ob pol 8. zvečer „Laterna“ v opernem gledališču izven abonementa. V petek, 28. t. m. ob pol 8. zvečer „Voznik Henschel“. Gostuje g. Ignacij Borštnik. Abonement „A“. — V soboto 1. in v nedeljo 2. marca gostuje dramsko gledališče v Celju. V soboto zvečer se predvaja Cankarjev „Jakob Ruda“, v nedeljo zvečer Nučičev „Svet“. V dramskem gledališču igrajo ta čas slepi vojak v prid ljubljanskega oddelka oselepih vojakov. Predstave se vrše v soboto zvečer ob pol 8. in v nedeljo popoldne ob 3. V ponedeljek, 3. marca ob pol 8. zvečer se ponovi dijaška predstava „Veseli dan“ ali „Matiček se ženi“ izven abonementa. — Operno gledališče. V četrtek, 27. t. m. ob pol 8. zvečer „Laterna“ izven abonementa. V petek, 28. t. m. ostane gledališče zaprto. V soboto, 1. marca opera „Manon“ za abonement „C“ ob pol 8. zvečer. V nedeljo, 2. marca zvečer ob pol 8. „Prodana nevesta“ izven abonementa. — V ponedeljek, 3. marca ostane gledališče zaprto.

Nainovejša poročila.

Posebna brzojavna poročila „Slov. Narod.“

S PARIŠKE KONFERENCE.

Geneve, 26. februarja. Po zadnjih informacijah iz Pariza stopajo vsi razmeroma manjši teritorialni problemi v ozadje, in sicer pod globokim vplivom dogodkov v Nemčiji in izjav nemških državnikov. Mesto njih se pa pripravljajo začasna odločitev v nemškem in ruskem vprašanju. Kako bo izpadla odločitev glede Rusije, je še čisto negotovo. Za Nemčijo se pa pripravlja novo premirje, ki bo v bistvu obsegalo vse pogoje preliminarne miru in prineslo popolno razoroženje Nemčije, ugotovitev načel glede odškodnin, garancije za Poljsko in razširjenje ozemlja, ki ga imajo Poljaki zasedene. Ni še gotovo, kako se bo v vseh teh vprašanjih držala francoska diplomacija, ki pridno deluje v smeri, da se mora Nemčija obvezati, da se podvrže odločbi konference v vprašanju združitve Avstrije z Nemčijo.

DELO V TERITORIALNIH KOMISIJAH.

Geneve, 26. februarja. Včeraj v terek je obmejna komisija obdelovala vprašanje jugoslovansko - romunske meje v Banatu.

DOGODKI V ITALIJI.

Geneve, 26. februarja. Danes črpano iz laškega časopisa celo vrsto izrazov nezadovoljnosti za laško amnestijo, ki ni nikogar zadovoljila. Celo radikalna „Idea Nazionale“ se hujuje. Konservativcem se zdi, da je amnestija preobširna, socialistom je mnogo premajhna. Stavke se množe na vseh straneh. Splošnoemu stavkarskemu gibanju so se pridružili uradniki denarnih zavodov v Turinu. To veliko industrijsko mesto je popolnoma podminirano z boljševiški idejami. Oficijalna laška politika še vedno išče zaveznikov proti nam. „Corriere d'Italia“ objavlja „intervju“ z nekim „črnogorskim generalnim konzulom“ Popovićem, ki pravi, da ostane črnogorska politika, kakor doslej, samo da se bo še bolj naslonila na Italijo. (To radi verujemo.)

PARIŠKA KONFERENCA O VPRAŠANJU DRŽAVNEGA DOLGA BIVŠE AVSTRO-OGRSKE.

Geneve, 27. februarja. Dosedanji razgovori pariške konference o vprašanju državnih dolgov bivše Avstrije veljajo kot predhodnik solidarnega posredovanja Antante, da se doseže gospodarski dogovor med vsemi narodnimi državami, na katere se je bivša Avstrija razdelila. V to svrhu se bodo pričela pogajanja deloma z direktno udeležbo obstoječih vlad potom njihovih dosedanjih organov, oziroma tudi s sodelovanjem nemško - avstrijskih, ogrskih, čeških, poljskih in jugoslovanskih delegatov. Zlasti se tudi imenuje kot udeležencev dr. Žolger. Za vse slučaje naglašajo v Antantinih krogih in sicer soglasno, da že iz gospodarskih razlogov ne more biti niti govora o tem, da bi se Antanta sploh ne zanimala za usodo bivše Avstrije t. j., da se ne bi vmešala v likvidacijo.

POLITIČNO VAŽNA IZPREMEMBA PRI „TIMES“.

Geneve, 27. februarja. Za novega urednika vodilnega angleškega lista „Times“ je imenovan Viljem Steed, znani pisatelj knjige o razpadu avstro-ogrskemu monarhiji (1915) in veliki prijatelj Jugoslovancev in Cehov. Imenovanje ga je lord Northcliffe, ker dosedanjí vodja lista Dawson zlasti v istočnoslovenskih vprašanjih in glede Italije ni soglašal z lordom. Novi kurz „Timesa“ bo zelo priazen Slovanom in še ostrejši proti Nemcem, nego doslej. Vsled tega tudi ne bo ugoden za Lahe.

POZNO KESANJE.

Geneve, 27. februarja. Turški prestolonaslednik obtožuje v „Petit Parisien“ Enver pašo, Talaat pašo in Djemal pašo, da so vodili v Turčiji nemško propagando in s tem potegnili Turčijo v propast.

VENIZELOS.

Geneve, 27. februarja. Venizelos je v nekim intervjuju ostro nastopil proti albanskim zahtevam. S tem se je postavil tudi v nasprotje proti laškim aspiracijam.

NOVI LAŠKI SENATORJI.

Geneve, 27. februarja. Iz Rima se 25. t. m. poroča, da so imenovani novi laški senatorji namreč: namestnik šefa generalnega štaba gen. Badoglio, generala Pecori in Caviglia, podadmiral Cagni (komandant Pule), tržaški župan Valerio, trentinski župan Zippel, tržaški mestni knjižničar pesnik Hortis itd. To imenovanje je torej demonstrativnega značaja.

CLEMENCEAU.

Geneve, 27. februarja. Danes pojde Clemenceau privrat po atentatu na sprehod. V kratkem prevzame novo vodstvo pariške konference.

BOLŠEVIKI VABJO.

Geneve, 27. februarja. Boljševiška vlada je udeležence bernskega

kongresa z brezličnim brzojavom povabila, naj obiščejo Rusijo v svrhu informacij.

JADRANSKO VPRAŠANJE. ANOLIJA STOPA IZ REZERVE.

Geneve, 27. februarja. Bivši laški ministrski predsednik Luzzatti objavlja v „Corriere dela Sera“ razpravo, v kateri zahteva Jadran za Italijo iz gospodarskih razlogov. Londonski „Times“ pa objavlja 25. t. m. uvodnik o jadranskem vprašanju. Ta uvodnik je v političnem svetu vzbudil veliko pozornost. Glavno glasilo lorda Northcliffea piše: „Upamo, da bo laška vlada po tehtnem prevdaru dala vzgled moralnega poguma in da se bo v svojem sporu z Jugoslavo podvrgla Wilsonovemu razsodišču.“ Ta senzacionalni uvodnik potrjuje činjenico, ki je v informiranih krogih znana, odkar se je laško angleška zaroka definitivno razbila, namreč da se Anglija nagiba k ameriško-francoskemu naziraju, da je londonska pogodba nevzdržna, samo da Anglija v nasprotju z Francijo želi, da se jugoslovansko-laški spor razreši z Wilsonovim razsodiščem. Italijanski listi so v svojih včerajšnjih številkah polni ogorčenja in čisto obupani radi tega. „Secolo“ piše: „Povdarek, s katerim najuglednejši angleški list ponovno diskutira predlog, kakršnega je italijanska zastopstvo na pariški konferenci kot nesprejemljiv odklonilo, je da milo rečemo, naravnost čuden. List ponavlja, da po njegovem mnenju Italija razsodišča ne more sprejeti, priznava pa končno, da je londonska pogodba za res postala brezpredmetna.“

Društvene vesti in prireditve.

Društvo bivših vojnihih certifikatistov vabi vse člane na važni sestanek, ki se vrši 1. marca 1919 ob 7. zvečer v poslopiju realne gimnazije na Poljanski cesti.

Ljubljansko gasilno in reševalno društvo bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo popoldne ob 9. v dvorani Mestnega doma.

Aprovizacija.

+ Prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglase pri tvrdki Elbert, Kongresni trg, radi nakazila soli, in sicer: trgovci v I., II. in III. okraju dne 28. t. m.; trgovci v IV., V. in VI. okraju dne 1. marca; trgovci v VII., VIII., IX. in X. okraju dne 3. marca. Sol se bode prodajala na nove sladkorne karte za marec. Način prodaje se bode objavil v listih. Pred objavo v listih ne sme nihče prodajati soli.

+ Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 28. t. m. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko.

+ Gg. krušni komisarji se prosijo, da prineso s seboj h komisiji škarje ali nožič radi rezanja kart.

+ Stranke, ki dobivajo meso pri Kozak Milanu in Vnovčevalnici, se imajo zglasti v aprovizacnem uradu na Poljanski cesti 13/I. v petek, dne 28. t. m., kjer dobijo nove izkaznice za meso. Prineesti je seboj: 1. staro izkaznico za meso; 2. rumeno ali zeleno legitimacijo za živila; 3. železničarji nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima izkaznico ubožne akcije. Uradne ure dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice se neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

+ Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v petek, dne 28. t. m. in v soboto, dne 1. marca v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: v petek, popoldne od 3. do pol 4. štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. štev. 601 do 800, od 5. do pol 6. štev. 801 do 1000. — V soboto, dne 1. marca popoldne od 1. do pol 2. štev. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. štev. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. štev. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. štev. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. štev. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. štev. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. štev. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. štev. 2401 do konca.

Poizvedbe.

Z doma je izginil pretečeni tedni 16letni deček. Oblečen je bil v kratko rjavo suknjo, imel je črne jrhaste klate in sivkasto-rjavo čepico. Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli proti povračilu stroškov to naznaniti upravnistvu „Slov. Naroda“. 2475

Kdor izmed vjetnikov iz Rusije ali slovenskih legionarjev, bivajočih na solunskem bojišču, bi mogli dati kaka pojasnila o enoletnem prostovolju Brnotu Borštniku, ki je bil vjet dne 13. avgusta 1916 na ruski fronti. Njegovi sorodniki lepo prosijo za morebitne podatke o njegovi usodi na naslov Marija Borštnik, Ljubljana, tobačna tovarna. 2487

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnik in tisk „Narodni glasnik“.

Cena se prodaja. Dekorativni divan za baroča, se kupi. Oglejte se lahko na Sv. Petra cesti št. 17. 2463

Kredence baroča, se kupi. Ponudbe na poštni predal št. 127, Ljubljana. 2462

Neoznačen vrtnar se išče za graščino Stelabrana pri Radgoni. Istotja je vpisati ponudbe. 2415

Mehlovanje sebo eventuelno s hrano išče boljši uradnik s l. sušcem. Cenjene ponudbe pod „Bela kma“ 2454 na upr. Slov. Naroda. 2454

Acetilensko lučno napravo in pisarniško stekleno posodo za prodajalno porabno, proda Schrey, Jesenice, Gorenjsko. 2237

Sveža jajca v originalnih zabojih a 1440 komadov prodaja po 72 vinjarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Stajarske. 1434

Dobro ohranjene mobilije

za spalnico in jedilno sobo (hrast in oreh) se prodaja ceni primerno. Poizve se pri dr. Mahru, Sv. Petra cesta 2, II. od 2-4 ob delavnikih. 2382

Proda se posestvo

oddaljeno 23 km od postaje Crnomelj in 16 km od Kočevja, obstoječe iz njiv, travnikov, gozdov in pašnikov, v skupni površini 17 ha 17 a 84 m² z vsemi gospodarskimi poslopi. Posestvo se lahko ogleda vsak dan, najnižji ponudki K 30.000.—, Proda se le Slovence ter vsa pojasnila daje Stane Jakša, Crnomelj. 2380

Kupujemo

veče količine krovne ljepe (Dachpappe), kao i meke drve za gradnje. Opširne ponude sa naznakom količine i najnižje cijene, te rokom od preme, molit se pripisati na 2333

Gradjev. poduzeće Stjepan i V. Uršić, Zagreb, Ilica 169.

Prodaja posestva

Dne 3. marca 1919 se prodaja na drobno posestvo z vsemi nepremičninami in premičninami na Hribu št. 20 pri Lukovici. Prodalo se bode razno gospodarsko orodje ter 18 parcel njiv travnikov in vrtov, 20 parcel gozda ter dve hiši s pripadajočimi gospodarskimi poslopi. Resni kupci so vabljeni.

Št. 2529.

RAZGLAS.

Poverništvo za javna dela in obrt potrebuje v smislu sklepa deželne vlade za Slovenijo za gradnjo stanovanjskih hiš v Ljubljani več stavbnih parcel oz. za razdelitev v stavbne parcele primerne za lesa.

Nekolkovane ponudbe z vsemi podatki, opremljene po možnosti z legopisom, prevzema poverništvo do 15. marca t. l.

Poverjenik za javna dela in obrt
Ing. Remec.

Milo za britje
66% gr 50 K 2.— komad

Prvovrstno MILO dobro peneče
Jugoslovanske tovarne
prodaja in razpošilja vsa poštna naročila

Janko Stupica, Ljubljana Sodna ulica

pralno milo 20% gr. 100	komad K 40
pralno milo 30% gr. 200	120
toaletno milo 40% gr. 100	250
pralni prašek 10% kilo	250

pri večjem odjemu popust.
Ne zamudite, dokler je še zaloga!

Albin Pečar
trgovec in posestnik

dne 18. svečana ob 7. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v 63. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosni na pokopališču pri Devici Mariji na Pesku.

Imeno, dne 18. svečana 1919. 2472

Františka Pečar, soproga. Albin, Josip in Ljudoviti, sinovi.

Maks Kazafura

danes, dne 26. februarja ob 10. uri popoldne po dolgi, mučnopolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, bogu vdano preminil.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 28. febr. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosni v Rožni dolini.

Vila Čebce št. 268 na pokopališču na Vič.

V LJUBLJANI, dne 26. februarja 1919.

Anton in Kristina Kazafura, starši. — Kristijan in Janko (v ital. vjektivu), brata. — Marija, Teodora in Ida, sestre. — Pavla Kazafura roj. Willenpart, svakinja.

Zofe, zastavi se prodajo. Krasni krasni 10. pritišje 2477

Kužer za fotografiranje obrt se sprejme takoj pri D. Rovič, Ljubljana. 2477

Dvovrstni sabl se skoro nov, črn se odda. Naslov pove upr. Slov. Nar. 2467

Otroška postelja dobro ohranjen ev se odda. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 2466

Absolvent Mahrove trgovske šole išče primerno službo tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod „Mahrove 2466“ na upr. Slov. Naroda. 2465

Živo srebr se kvel. Cenj. ponudbe pod „Srebr“ na Anadoljske ekspedicije Al. Matelič, Ljubljana, Kengrezi trg 3/L. 24

Vajenca za poštarstvo obrt sprejme takoj F. K. Kaiser, poštar, Selenburgova ulica št. 4. 2449

Banboze vsake vrste po zmernih cenah nabavljamo redno trdnja Fr. Medica, Ljubljana, Tržaška c. 4. Postreba točna in solidna. 31

Soba se takoj odda gospodini. istotam so naprodaj različne knjige. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 2485

Dobre krojaške pomočnice sprejme takoj Josip Rojina, Franca Jožefova c. 3. 2490

400 kron nagrade onemu, kdor pri skrbni stanovanju obstoječe iz 2-3 sob, kuhinje in pitiklin. Ponudbe na Martin Zdravc Rožna ulica 15, Ljubljana. 2184

Mehlovana soba za enega, če rajši za dva gospoda se išče za takoj ali za 1. marec v Ljubljani ali okoli. Ponudbe na upravnishvo pod „srednje plačilo“ 2444. 2444

Sprejme se hišna ki naj bo tudi veš a šivanja perila in popravljanja oblek. Veletrija Cvetel, Sv. Peter v Sav. dol. 238

Oddati je Wertheimova blagajnica, stara okna, vrata, hišna vrata, cevi iz litega železa 8 cm preter žele na vrata in okna itd. Ponudbe na poštni predal št. 70, Ljubljana. 2444

Marmelade trdo rezoče, kuhane s pravo, vim sladkorjem, se odda več 100 kg. — Pismene ponudbe pod „Marmelade 2357“ na upr. Slov. Naroda. 2357

Krepak, zdrav in zanesljiv deček se takoj sprejme kot učence v večjo trgovino s papirjem in galanterijskim blagom. Pogoj po dogovoru. Kje, pove upr. „Slovenskega Naroda“. 2431

Izvirna ženska pisarniška moč vajena vsake pisarne in treh jezikov želi službo na Hrvaškem sploh v Jugoslaviji. Naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 2457

Kupujem sarkofag jelka, hrastov si okrogel ali rezan. Cene za les nložen v vazon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 2048

Samoizolna kuharica-gospodinja pridna, pošena, zmožna vsacega dela pri gospodinjstvu, ter starejša, se takoj sprejme na posestvo z 10 osebnimi. Cenj. ponudbe pod „št. 114/2393“ na upr. Slov. Naroda. 2393

Mo or, zelo močan, s privesnim volom, zom in dobro ohranjen, s predvzno pnevmatiko, 700x80, in lahko dirkalno kolo se zamenja najraje za špeh ali moko ozir. tudi proda. Naslov se poizve v upr. Si Nar. 2478

Leg močni povračnik za pomlad, salonska suknja, sako (cheviot), bela obleka za ples 2 črni ženski jopi in riava jopica se prodajo ali zamenja za moko. Poizve se: Sv. Petra cesta 16 v urški trgovini. 2488

Enonadstropna najemniška vila v Mariboru, 2 veliki stanovanji, manzarda, predvrt, zelenjadni vrt, hlev, olinova razsvetljava, vodovod, kopalna soba itd., se odda. Ponudbe na barona Urba, Maribor, Grindegasse 3. 2170

Gramofon, velik, dobro ohranjen, s 35 ploščami, se prodaja. Zelo priporočljiv za gostilno ali enako obrt, ker ima pripravo za vložek po 10 v. Cena zmerna. Oglejte se v kavarni „Central“ Sv. Petra nasip šte. 37. 2489

Gospodinja z zelo dobrimi izpričevanji želi premeniti mesto kot gospodinja, zna delati domača in pojelelska dela. Gre tudi na kakšno graščino. Plača po dogovoru. Najraje grem na Hrvaško. Dopisi naj se pošiljajo pod „Zora, Sp. Šiška, Jerniceva ul. 246/L. nadst. I. vrata desno“. 2419

Ženska pomoč 34-letni d.ž. podnadar, ml. ml. lepe zunanosti in mirnega značaja, želi znanja z mlado gospodnjo, lepe postave in z nekoliko premoženjem, ki bi imela veselje za malo gospodinjstvo in mirno ter idelna zakon. Cenjene ponudbe s sliko, ki se vrne, je poslati na upravnishvo Slov. Naroda pod „Ideal“. 2434

Josip Jug stavljen in pobitostven 22. plesar in 10. 22

Tržaška cesta št. 16 nastanek, da se vedno dela s polnim blagom

Tržaška cesta št. 16 nastanek, da se vedno dela s polnim blagom

Tržaška cesta št. 16 nastanek, da se vedno dela s polnim blagom

Giz, malo rabljen in eleganten, se prodaja. Bistrica a. 21

Kužer za točaj v sredini mesta. Ponudbe pod „Kuzer 2397“ na vratarja hotela „Unika“. 2397

Stilna sprejema dala na dom. Ulica na grad 2/2 2451

Kuži se dobro ohranjena oprema za jedilno sobo. Naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 2456

2 možni kravi, 2 plemeniti kravi na naprodaj. Poizve se Poljanska c. št. 55. 2447

Kuharica se odda. Če morete s hrano, katere je lahko bolj pridnost, se išče. Ponudbe pod „Šoler 2439“ na upr. Slov. Naroda. 2439

Mad elektrotehnik absolvent strojne službe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 2423

Kužer majhno hišo (vilo) z vrtom v predmestju. Ponudbe pod „Bilzica 2376“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 2370

Solnasta garitura steklena omara, in otroški stolček se odda. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 2490

Karbid na drobno in debelo ter svetilke razpošilja točno protipredplačilo trgovina Martin Šumer, Kojice. 1068

Širojepisna in stenografina želi mesto, najraje v odvetniški pisarni. Nastop takoj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 2479

Lepo opremljena soba z erkerjem, el. kr. rasvetljavo, posebnim vzhodom in uporabi kopalne sobe, se odda takoj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 2480

Naprodaj je nočna omara za knjižice podmizna preproga, kitara, pustelna pogrinjala in slike Poljanska c. 21/II. 2492

Kuharica dobra poštena, se išče za na delo, stara 25-30 let. Prednost imajo take, ki se razumejo v gospodinjstvu. Kje, pove upr. Slov. Naroda. 2461

Išče se za fno hišo dr. bra kuharica s plačo 70-80 K mesečno. 2 soboristi s plačo 4-5 K mesečno. Ponudbe na gospo Jelko dr. Nikolajevič Ruma, Slovenija. 2394

Išče se izvirni in spreten vrtnar Ponudbe z zahtevno plačo naj se vložijo na rudniško ravnateljstvo v Trbovljah. 2450

Fotografski detektivni ročni aparat (Doppelastigmat) in en trieder Goara X6 (Feldstecher) se prodaja. Krizevska ulica 6, dvorišče levo. 2446

Mehlovana soba s hrano v sredini mesta išče gospodinja. Prispeva tudi z živili. Cenjene ponudbe pod „hranilna cesta“ 2453 na upr. „Slov. Naroda“. 2453

Jajca za valjenje od čistokrvnih graharskih sstih Plymouth-Rokskokoši, najboljše zimake jajčarice, razpošilja a K 160 komad proti povzetju ali plačilo v naprej. Milka Matušić, Ljubljana, Stara pot št. 9. 2422

Stavbeni tehnik se sprejme eventuelno elno tudi samo za popoldanske ure. Pismene ponudbe z zahtevno plačo je vložiti pod šifro: „Stavbeni tehnik v poštni predal šte. 44 v Ljubljani. 2483

GOLDA Dnevno večerno igranje na glasovir v javnem lokalu proti 3 K od ure se sprejme. Ponudbe pošiljati je na upravishvo Slov. naroda do pod Večerno igranje. 2451

Ratniški podčastnik sedaj se v voj. svrhu izvežbanja v trg. stroki, stopiti v večjo trgovino z mešanim blagom. Nastop takoj ali nekoliko pozneje. Cenj. ponudbe pod „Trgovski seiradnik 2366“ na upr. Slov. Naroda. 2366

Išče se kapital 5-6000 K za preprojeje brez nevarnosti. Kapital bi se vplačal 1. aprila t. l., vrnil 30. sept. t. l. torej za pol leta, s 15 %. Ponudbe pod „15 9/2497“ na upr. Si Naroda. 2497

Ženska pomoč! Mladenič, 27 let, star, Jugoslovian, želi vstopiti v svrbo ženitve v korespondenco z brhko gospico. Cenjene ponudbe s sliko pod „Mirko 2471“ na upravnishvo Slov. Naroda. Slika se vrne. 2471

Milo 10 kg. mila Doba K 30.— po-šiljam po povzetju poštnine prosto ter franko zabojek. Pri odjemu več originalnih zabojev popust. Dalje nudim tudi večjo množico zelo dobrega maščobnega mila, ter nad 100 belto hrastovih sodov Trška A. Kallan, Ljubljana, Karlovaška cesta 15. 2471

Ženska pomoč! Gospod, star 23 let, s premoženjem, želi v svrbo ženitve znanja z gospodnjo ali vdovo v starosti 20-30 let, s posestvom ali precejšnjim premoženjem v denarju, ki ima veselje za gospodarstvom. Oziram se samo na reane ponudbe po možnosti s sliko, ki se vrne pod „Stavbi“ poštno ležbo Vihnje, Stajarske. 2363

Kuharica ki periskito obvlada in italijanski ali francoski jezik, če morete tudi slovensko, slovensko-cirilno slovo; kuharica štine in sestavne zmožna vna strojepliska in stenografina, se sprejme takoj. Vnaprejšnje je navedeno zahtevano plačilo pod „št. 1000/2397“ na upr. Slov. Nar. 2397

Kuharica ki periskito obvlada in italijanski ali francoski jezik, če morete tudi slovensko, slovensko-cirilno slovo; kuharica štine in sestavne zmožna vna strojepliska in stenografina, se sprejme takoj. Vnaprejšnje je navedeno zahtevano plačilo pod „št. 1000/2397“ na upr. Slov. Nar. 2397

Kuharica ki periskito obvlada in italijanski ali francoski jezik, če morete tudi slovensko, slovensko-cirilno slovo; kuharica štine in sestavne zmožna vna strojepliska in stenografina, se sprejme takoj. Vnaprejšnje je navedeno zahtevano plačilo pod „št. 1000/2397“ na upr. Slov. Nar. 2397

Kuharica ki periskito obvlada in italijanski ali francoski jezik, če morete tudi slovensko, slovensko-cirilno slovo; kuharica štine in sestavne zmožna vna strojepliska in stenografina, se sprejme takoj. Vnaprejšnje je navedeno zahtevano plačilo pod „št. 1000/2397“ na upr. Slov. Nar. 2397

Premogokop

dobitkosen, blago in kakovosti, tik Banjačke, je radi nastalih razmer na prodaj. Natančnejša pojasnila daje E. Lešchova, Ljubljana, Ilirska ulica 29. 2498

Danes 27. svečana 1919.
VELIKI PLESNI KABARET.
v veliki dvorani „NARODNEGA DOMA.“
Začetek ob 8. uri zv. Vstopnina K 15.—. 2494

Majhno hišo z vrtom in po možnosti nekaj zemljišča v Ljubljani ali predmestju oziloma posestvo v okolici — kupim. — Ponudbe z natančnimi podatki pod „Majhna hiša 2496“ na upr. Slov. Naroda. 2495

Električne žice.

Želimo kupiti večjo količino električne žice (Kupferlitze) 1 mm i 1.5 isto tako blank bakrene žice ili kabel za vanjski uvod od 3 do 10 mm. Cjenjene ponude molimo na Schwarz i drug, Zagreb, Preradovičeva ul. 1. 2468

Gostilno

vzamem v najem eventuelno tudi kupim, najraje kje na Gorenjskem ali Dolenjskem. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 2441

Sveže morske ribe - slaniki nasoljene ribe in ribje konzerve

Strokovnjak želi poštno kupujoče zveze za komisijskonalni nakup zgornjega blaga, čim nemški železniški promet dopusti tranzitiranje. Ponudbe na: Kana Lassen, Jernbanegafe 4. København, Danemerk

2469

Josip Gosak,
okrajni učitelj celjski

Kamila Gosak roj. Matlachova,
poročena

Celje svečana 1919. Dunaj

Naročite

nabijte navodilo (recept), kako se napravi dobra domača pijača po cenj; kakor vino, ribnjakovo vino, vermut, jabolčnik in hrastovec. Vsa ga lahko doma pije. — Proti plačilu K 6.— na moj naslov pošiljam vsakemu vsa natančna navodila (Rec.). 1980

Odprite od: **Bogal zastavnik!**
Naslov: kemičnem laboratorij VINSKA KLET P. W.
Pošta: Stara j.ž. Spod. Stajarske

Št. 2281 2491

Razglas.

Na javni dražbi se bo prodajala večja množina za pokalico in sedavice in nekaj strojev in zbir v ponedeljek, dne 3. marca ob 9. uri popoldne v žrebčarni na Solu, v torek dne 4. marca ob 9. uri na južnem koledvoru.

Poverjenik za javna dela in obrt:
Ing. V. Remec, l. r.

Alfonz J. P. Gilly
Wanda Gilly roj. pl. Milkowska
poročena

Ljubljana Višnjagora

Lassnitzhöhe pri Gradcu Montevideo (Juž. Amerika)

dne 2. junca 1919.
Brez posebnih obvestil. 2502

Modni salon
STUCHLY - MASCHKE
Ljubljana

židovska ul. 2. dvoraki trg 4.

— Priporočila veliko izbiri —
svilenih oblek in dodatkov —
za dame in dečke.
Popravila se sprejemajo po zmeri cenj.

Svetilna palica „REKORD“ Gorilne kocke

nadomestilo za sveče in špirit

Napredaj povod brez dovolilnic. Poizkusne polijavne porabnikom za kg s ovojeno vred. 25.— brez franka po povzetju. Preprodajalcem od 5 kg naprej kg. K 20.—

za odjem od 25 kg naprej specialne cene.
Edino zastopstvo za posamezne province ob odjemu 500 kg.

Preprodajalcem zastoj bogat reklamni material.

Industrija in razpošiljevalnica „URAX“ Gradec, (Graz), Strauchergasse 25, telefon 231.

Na vprašanja glada provizijstih zastopstev ali manjših vpojiljav varcov, se ni moči ozirati. 2182